

Voorstel aan de raad

Nummer: 326

Portefeuille: A. Messelink-Dijkstra
Programma: 6 Sociaal domein
Taakveld: 6.4 Begeleide participatie

Onderwerp: Zienswijze begroting GR IJsselmeergroep 2023

Voorgesteld besluit

1 De raad voor te stellen een zienswijze over de begroting 2023 van de GR IJsselmeergroep uit te brengen.

Urgentie Raad

Dit voorstel moet uiterlijk besloten zijn in de raadsvergadering van 22 november 2022, want de bestuursvergadering van de GR IJsselmeergroep waarin de begroting wordt vastgesteld staat gepland op 28 november 2022.

Voorgaande besluitvorming

Het college heeft op 27.09.2022 ingestemd met de begroting van de GR IJsselmeergroep 2023.

Inleiding

De GR IJsselmeergroep voert de wet Sociale Werkvoorziening uit voor de gemeenten Urk, Noordoostpolder en Lelystad.

Een gemeenschappelijke regeling is een besluit tot samenwerking tussen bestuursorganen van gemeenten, provincies, waterschappen, rechtspersonen of andere openbare lichamen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die bestuursorganen. De GR IJsselmeergroep is een eenvoudige gemeenschappelijke regeling, een bedrijfsvoeringsorganisatie.

De Wet sociale werkvoorziening (WSW) is bedoeld voor mensen die door een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap niet onder normale omstandigheden kunnen werken. Sinds 2015 is de Wsw op slot voor nieuwe instroom van werknemers. Vanaf die datum valt de Wsw onder de Participatie wet. Mensen die voorheen onder de doelgroep Wsw vallen worden nu geplaatst in "beschut werk" of een baan in het kader van de banenafpraak (sociaal akkoord 2013).

De dienstverbanden van de medewerkers Wsw die voor 1 januari 2015 werkzaam waren in het kader van de Wsw worden gerespecteerd tot de laatste "Wsw" met pensioen gaat. Door het Pensioenakkoord 2019 wordt verwacht dat degene die op 13 december 1998 geboren is huidige levensverwachting ingaat op 31 december 2068.

In de bedrijfsvoeringsorganisatie GR IJsselmeergroep zijn opgenomen: de dienstverbanden van de Wsw'rs, een bedrijfspand in de Noordoostpolder en de aandelen van Concern voor Werk NV. Concern voor Werk NV is dan ook 100 % dochter van de GR IJsselmeergroep en bevat de infrastructuur om Wsw'rs te werk te stellen. Concern voor Werk NV heeft een eigen raad van commissarissen. Deze

heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken van de onderneming.

De samenstelling van het bestuur van de GR IJsselmeergroep wordt gevormd door drie wethouders van de deelnemende gemeenten, Urk, Noordoostpolder en Lelystad. .

Het bestuur van de GR IJsselmeergroep legt de begroting van de GR IJsselmeergroep voor 2023 voor aan colleges en raden van de deelnemende gemeenten. Het college heeft op 27.09.2022 ingestemd met de begroting van de GR IJsselmeergroep 2023.

Conform artikel 13 lid 4 van de GR IJsselmeergroep worden de gemeenten in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken.

Argumenten

Voorgesteld wordt een zienswijze kenbaar te maken met betrekking tot het langere termijn perspectief van de GR IJsselmeergroep voor de periode 2024-2030.

Dit opdat de gestage daling van het aantal Wsw formatieplaatsen het noodzakelijk maakt een strategische visie voor de toekomst van de GR IJsselmeergroep en haar deelneming Concern voor Werk NV te maken. Naar verwachting zal de implementatie van de adviezen van de commissie Borstlap kansen bieden om de ontwikkelde infrastructuur door te ontwikkelen naar een toekomst bestendige infrastructuur sociale ontwikkelbedrijven.

Om voor raden en colleges meer grip te houden op de gemeenschappelijke regelingen worden colleges en raden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken. Op basis van de voorliggende begroting stelt het college een voorstel voor de zienswijze van de gemeente op en legt deze voor aan de raad.

De zienswijze over de begroting kan zowel betrekking hebben op de korte en lange financiële en beleidsmatige plannen van de GR IJsselmeergroep.

Voor wat betreft de korte termijn: Het jaar 2023 zal naar verwachting worden afgesloten met een negatief resultaat van € 95.000. Dit tekort kan opgevangen worden vanuit de reserve van de GR, zodat er geen extra bijdrage vanuit de deelnemende gemeenten nodig is.

In het bestuur van de GR is vastgesteld dat de solvabiliteitsratio (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) minimaal 27% moet zijn. In 2021 was dit 41%. Voor 2022 wordt een solvabiliteitsratio van 40% verwacht.

Meerjarig is er eveneens sprake van een negatief resultaat. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 is het eigen vermogen van de GR toereikend om de tekorten te dekken.

In financiële zin ziet het meerjarig perspectief van de GR IJsselmeergroep er dus goed uit en is geven van een zienswijze over de begroting 2023 niet noodzakelijk.

Beleidsmatig is het wel gewenst een zienswijze kenbaar te maken.

Sinds 2015 is de Wsw op slot voor nieuwe instroom. Jaarlijks is de afbouw circa 5 %. In 2015 waren er bij de GR IJsselmeergroep 605 fte Wsw personeel. In 2023 loopt dit terug naar 430 fte en in 2026 naar 360 fte. De huidige infrastructuur van Concern voor Werk NV, wordt naast de uitvoering van de Wsw ingezet voor het Werkbedrijf Lelystad en de Werkcorporatie Noordoostpolder. Nu de verhouding tussen de oorspronkelijke doelstelling, werkgelegenheid ten behoeve van de doelgroep Wsw en de inzet voor het Werkbedrijf Lelystad en de Werkcorporatie Noordoostpolder, zo aan het verschuiven is, is een strategisch visie van het bestuur van de GR IJsselmeergroep over de ontwikkeling van de GR IJsselmeergroep en Concern voor Werk NV noodzakelijk. Naar verwachting zal de implementatie van de adviezen van de commissie Borstlap kansen bieden om de ontwikkelde infrastructuur door te ontwikkelen naar een toekomst bestendige infrastructuur sociale ontwikkelbedrijven.

In de brief wordt het bestuur van de GR IJsselmeergroep opgedragen in 2023 met een nieuwe strategische visie voor de GR IJsselmeergroep en Concern voor Werk NV te komen in het licht van de implementatie van de adviezen van de commissie Borstlap en de sterke daling van de Wsw formatie.

Kanttekeningen

Overheden werken op verschillende niveaus en manieren met elkaar samen om maatschappelijke opgaven te realiseren, onder andere door middel van gemeenschappelijke regelingen. Het bestuur van gemeenschappelijke regelingen heeft geen rechtstreekse democratische legitimatie. De controle op het bestuur geschiedt door de afzonderlijke deelnemers. Daarmee is de legitimatie van gemeenschappelijke regelingen direct gekoppeld aan de mogelijkheden die de betreffende vertegenwoordigende organen hebben om controle uit te oefenen op, en kaders te stellen bij, het samenwerkingsverband waaraan zij deelnemen. De regering is van mening dat gemeenteraden deze controlerende en kaderstellende rol onvoldoende kunnen waarmaken. Dat is problematisch, aangezien gemeenten steeds meer samenwerken om de maatschappelijke opgaven het hoofd te bieden. Daarom is de Wet gemeenschappelijke regelingen aangepast om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren en gemeenteraden in staat te stellen hun controlerende rol beter uit te voeren. Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Doelstelling van de wetwijziging is het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. Aan het bestuur van het gemeenschappelijke openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of aan het gemeenschappelijk orgaan kunnen bevoegdheden worden gedelegeerd (zie o.a. artikel 30 lid 1 Wgr). Daarmee verschuift de politieke verantwoordelijkheid naar het betreffende samenwerkingsverband. In de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn daarom verschillende waarborgen opgenomen om de deelnemende gemeentebesturen invloed te geven op de besluitvorming binnen het samenwerkingsverband. Dat is het zgn. verlengd lokaal bestuur.

In 2019 is de GR IJsselmeergroep omgebouwd van een "openbaar lichaam" naar een "bedrijfsvoeringsorganisatie". Dit betekent dat een aantal wijzigingen, met name de inrichting door de raden van een gemeenschappelijk adviescommissie, niet van toepassing zijn voor de bedrijfsvoeringsorganisatie. (Artikel 24 WGR).

De gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap IJsselmeergroep uit 2020 zal moeten worden herzien. De raad ontvangt naar verwachting in het voorjaar van 2023 een voorstel voor de gewijzigde gemeenschappelijke regeling.

De zienswijze procedure voor de begroting zal dan verlengd worden tot 3 maanden en de zienswijze procedure wordt minder vrijblijvend. Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Ook krijgt het bestuur van de gemeenschappelijke regeling een vergelijkbare actieve informatieplicht naar de raden van de deelnemende gemeenten, vergelijkbaar met de informatieplicht van het college.

Financiën

In de Gemeenschappelijke Regeling is vastgelegd dat gemeenten via de GR jaarlijks een bijdrage geven in de exploitatie van de NV Concern voor Werk. In 2022 was dit € 1.531 per Wsw fte.

Voorgesteld wordt dit te indexeren met 1% in plaats van de vastgestelde 2%. De bijdrage voor 2023 is derhalve € 1.546 per fte.

Voor Lelystad worden naar verwachting 192 fte Wsw plaatsen gerealiseerd. De gemeentelijke bijdrage bedraagt conform de begroting GR IJsselmeergroep 2023 € 1.546 per fte, totaal € 296.832. (192*€ 1.546).

Vervolg

- 1 Bestuursvergadering GR IJsselmeergroep 28.11.2022.
- 2 Besluitvorming raad in verband met de wijziging gemeenschappelijke regeling. (verwacht voorjaar 2023)

Bijlagen

Begroting GR IJsselmeergroep 2023
Brief zienswijze.

Lelystad, 11 oktober 2022

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

A.N. van den Bergh

*Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend